

21.8.2015

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 3/2015

Aika: Torstai 20.8.2015 klo 8.00–10.00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, kokoushuone Niskavuori

Osallistujat:

Kimmo Tiilikainen MMM (puheenjohtaja 8.00–8.55), Marja Kokkonen MMM/LVO (puheenjohtaja 8.55–10.00), Sixten Sunabacka TEM, Mika Aalto TEM, Mika Kuismanen VM, Tomi Salo Metsäteollisuus ry, Jussi Kumpula Metsähallitus, Juha Hakkarainen MTK, Riitta Hänninen Luke, Jorma Länsitalo Stora-Enso Oyj, Juha Mäntylä Metsä-Group, Sauli Brander UPM-Kymmene Oyj, Jussi Joensuu Koskinen Oy, Marko Mäki-Hakola MTK, Rauno Numminen Etämetsäomistajien liitto ry, Simo Jaakkola Koneyrittäjät, Petteri Pihlajamäki Pöyry, Sami Pastila Pöyry, Matti Mäkelä, MMM/LVO (sihteeri)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen, Kimmo Tiilikainen

Puheenjohtaja ministeri Tiilikainen avasi kokouksen. Työryhmän jäsenet esittäytyivät. Puheenjohtaja totesi avauksessa, että kokouksessa käsitellään muun muassa hallituksen kärkihankkeita puumarkkinoiden näkökulmasta. Hän totesi, että aihe on ajankohtainen ja että hänen on siirryttävä kello yhdeksäksi Biotalous ja puhtaiden ratkaisujen ministerityöryhmään käsittelemään samaa agenda.

Asialista hyväksyttiin siten, että hallitusohjelman kärkihankkeet sekä Kansallisen metsästrategian hankkeet käsitellään asiakohtana kolme. Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin (liite 1).

2. Markkinakatsaus, Puumarkkinoiden osapuolet

Rauno Numminen totesi markkinakatsauksen ensimmäisessä puheenvuorossa, että hänen leimikkonsa ovat käyneet kaupaksi. Hän kuitenkin lisäsi, että Pohjois-Suomessa kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain muutos näkyy markkinoilla. Hän täsmensi, että vajaatuotosten metsien uudistamistuen loppuminen toi keväällä pohjoisten markkinoille poikkeuksellisen paljon tarjontaa.

Marko Mäki-Hakola totesi, että puumarkkinoilla on lievää ylitarjontaa. Markkinoilla on edellytykset kasvattaa puukauppamääriä ja tarjontaa entisestään.

Juha Mäntylä totesi, että puukauppa käy normaalien vuosien tapaan. Nykyisellä trendillä kauppamäärät nousevat koko vuoden osalta 30 miljoonaan kuutioon, mikä ei kuitenkaan ole riittävä volyyymi tarpeeseen nähden. Lopputuotemarkkinoiden negatiiviseksi piirteeksi Mäntylä totesi, että sahatavaran varastot ovat korkealla tasolla sekä Suomessa että Ruotsissa, eikä varastojen tasojen merkittävää laskua ole oletettavissa lähiaikoina. Jussi Joensuu yhtiö Juha Mäntylän esittämiin näkemyksiin mekaanisen metsäteollisuuden tilanteesta ja korosti sahojen epävarmuutta.

21.8.2015

Juha Hakkarainen totesi, että kumulatiivisissa puukauppavolyymeissa oltiin kesällä noin 10 prosenttia vuoden 2014 kesää jäljessä. Puunkorjuussa sateinen kesä on aiheuttanut ongelmia, mutta toisaalta hyönteistuhot ovat pysyneet kurissa. Lisäksi Hakkarainen toi esille, että Kemeran uudistus meni hyvin eikä haitallista katkosta muodostunut.

Tomi Salo kävi läpi katsauksessaan muun muassa kumulatiivisten puukauppavolyymien kehitystä, puun tuontia sekä eri puutavaralajien tehdaskustannusten vertailua suhteessa kilpailijamaihin. Salo totesi, että kumulatiiviset ostomäärät olivat alkuvuonna vuoden 2013 tasolla, mutta laskivat sittemmin 2012 tasolle. Salo totesi, että puuta käyttävän teollisuuden investoinneissa ollaan palaamassa aikaisempien vuosien korkeammalle tasolle. Hän korosti, että hallitusohjelman puun käytön lisäystavoite on ennenakemättömän suuri haaste metsäalalle ja totesi, että puumarkkinatyöryhmä on keskeisessä asemassa haasteen ratkaisemisessa. Salo tähden si, että puun liikkeelle saamiseen tarvittavien toimenpiteiden tulee tukea toisiaan ja että niitä tulee valmistella kokonaisuus.

Juha Hakkarainen lisäsi, että puumarkkinoilla on paljon kehitettävää, mutta korosti jo toteutettuja toimenpiteitä. Hän kertasi, että viimeisen neljän vuoden aikana markkinat ovat tilastointihistoria tasaisimmat ja markkinoiden ennakoitavuus on ollut hyvää. Jorma Länsitalo vertasi puheenvuorossaan Suomen ja Ruotsin puumarkkinoita. Hän totesi, että Ruotsissa markkinat toimivat dynaamisemmin johtuen osaksi institutionaalisten sekä yritysmäisten metsänomistajien suuremmasta osuudesta. Länsitalo jatkoi, että Ruotsissa puumarkkinat sopeutuvat muutoksiin nopeammin kuin Suomessa.

Puheenjohtaja totesi markkinakatsauksen lopuksi, että puumarkkinaosapuolilla on suhteellisen yhtenäinen käsitys markkinatilanteesta.

3. Hallitusohjelman kärkihankkeet ja sääntelyn sujuvoittaminen sekä Kansallisen metsästrategian strategiset hankkeet puumarkkinoiden näkökulmasta

Puheenjohtaja esitteli hallitusohjelman kärkihankkeita puumarkkinoiden näkökulmasta (liite 2). Hän totesi, että metsäala on näkyvästi esillä hallitusohjelmassa osana biotaloutta. Koska metsäalan merkitys valtion menoista on pieni, myös metsäalaan kohdistuvat menoleikkaukset ovat suhteellisen pieniä. Hän kuitenkin korosti, että panostuksia on luvassa biotalouteen liittyvien kärkihankkeiden sekä esimerkiksi liikenneinfrastruktuurin kehittämisen kautta. Puheenjohtaja pyysi toimijoita esittämään erityisesti toimenpiteitä, joiden avulla valtiovalta voisi edistää mekaanista metsäteollisuutta osana puunkäytön 15 miljoonan kuutiometrin kasvutavoitetta. Lopuksi hän kertasi, että kärkihankkeisiin on nostettu keskeisimmät hallituksen strategisia tavoitteita palvelevat toimenpiteet, joiden toteuttamista koko hallitus seuraa. Hän korosti, että kärkihankkeiden lisäksi eri ministeriöt toteuttavat paljon keskeisiä toimenpiteitä oman hallinnonalojensa raameissa.

Marja Kokkonen esitteli lyhyesti Kansallisen metsästrategiasta aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittämistä, tulevaisuuden metsätietoa, metsäalan liikenneinfrastruktuuria sekä metsäalan tutkimusstrategiaa ja metsätalouden uutta kannustajärjestelmää koskevat hankkeet.

Puheenjohtaja totesi tutkimuksesta, että hallituksen painopistealueet näkyvät strategisen tutkimuksen rahoituksen suuntaamisessa. Ministeri Tiilikainen poistui ja puheenjohtajaksi siirtyi Marja Kokkonen.

Keskustelussa Tomi Salo muistutti, että vaikka mekaanisen metsäteollisuuden kilpailukyvyyn edistäminen on tärkeää, myös suomalaisen paperiteollisuuden kilpailukyvyyn turvaaminen tu-

21.8.2015

lee olla hallituksen prioriteeteissa korkealla. Hän korosti, että sellun, kartongin ja paperin tuotannot ovat eri liiketoimintaa ja totesi, että paperin kysynnän laskiessa Euroopassa kilpailukyvyn säilyttäminen mahdollistaa sen, että paperikoneita suljetaan muualla kuin Suomessa. Lisäksi korostettiin, että metsäalan uudet tuotteet eivät ole usein volyymiltaan suuria.

Keskustelussa todettiin Puu liikkeelle -kärkihankkeesta, että olennaista olisi saada nykyisin passiiviset metsänomistajat aktivoitumaan. Kansallisen metsästrategian kannustejärjestelmä -hankkeesta todettiin, että vaikka Kemeran uudistus toteutettiin juuri, uutta tulee alkaa jo miettimään. Tulevaisuuden kannustejärjestelmän tulee luoda edellytyksiä aktiiviselle ja markkinaehtoiselle metsätalouden harjoittamiselle.

Puheenjohtaja Kokkonen totesi lopuksi, että toimijat voivat lähettää ehdotuksia sääntelyn sujuvoittamisesta maa- ja metsätalousministeriöön ja että maa- ja metsätalousministeriö ja toimijat voivat tehdä yhteistyötä liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen liittyen.

4. Pöyryn puumarkkinaselvityksen esittely ja toimenpidesuositukset sekä palautekeskustelu

Petteri Pihlajamäki esitteli Pöyryn toteuttaman puumarkkinaselvityksen tavoitteita, toteutusta ja keskeisimpiä tuloksia (liite 3). Keskeisimpänä skenaariotarkastelun tuloksena Pihlajamäki totesi, että Suomen metsävarat ja puuntuotantopotentiaali eivät ole este puun käytön merkittäväälle kasvattamiselle, mutta investointien myötä lisääntyvä puun kysyntä asettaa käytännön tasolla ennennäkemättömiä haasteita raaka-ainehuollolle. Hän totesi, että raaka-ainehuollon turvaaminen vaatii merkittäviä toimenpiteitä puumarkkinoilla, metsäpolitiikassa, liikennepolitiikassa ja infrastruktuurissa sekä bioenergian tuottamisessa. Hän erityisesti korosti, että tulosten mukaan raakapuun kuljetuksien tehostamisessa olisi erittäin merkittävää tehostamispotentiaalia. Sami Pastila esitteli tarkemmin selvityksessä esitettyjä toimenpidesuosituksia.

Puumarkkinatyöryhmä esitti seuraavia täydennystarpeita selvitykseen:

- Analyysi puun korjuun kehittämistarpeista ja mahdollisuuksista
- Analyysi vaikutuksista, kun puun kysyntä laajentuu leimikoihin, joihin nykyinen kysyntä ei kohdistu
- Pöyryn näkemys puukuljetusten realistisesta tehostamispotentiaalista
- Analyysi toimenpiteistä, jotka aktivoisivat passiivisia metsänomistajia

Lisäksi todettiin, että puun hintaan kohdistuvia näkemyksiä tulee esittää harkiten ja että keskeiset mallinnuksessa käytetyt parametrit tulisi saada selvitykseen nähtäväksi, jotta mallintamisen tuloksia voisi vertailla muihin selvityksiin. Todettiin myös, että selvitys on vielä luonnos ja julkistetaan yhteisessä seminaarissa.

5. Muut asiat

Marko Mäki-Hakola esitti lyhyesti hanke-esitystä, jonka tarkoituksena olisi edistää puumarkkinoiden toimivuutta, uusia käytäntöjä, metsätalousyrittäjien toiminnan kannattavuutta sekä varmistaa puun käyttäjien puun saanti (liite 4). Hän totesi, että puumarkkinoiden osapuolet lähettäisivät hänelle esityksiä alueellisista kehitystarpeista puumarkkinoihin liittyen.

Sixten Sunabacka kiitti puumarkkinatyöryhmää hyvästä työstä ja totesi, että vaikka hän siirtyy työ- ja elinkeinoministeriöstä uusiin tehtäviin, hän ja Tornator osallistuu mielellään puumarkkinoiden ja metsäpolitiikan kehittämiseen. Puheenjohtaja kiitti Sunabackaa hyvästä yhteistyöstä koko puumarkkinatyöryhmän puolesta ja toivotti menestystä uudessa tehtävässä.

21.8.2015

6. Seuraava kokous

Todettiin, että sihteeri etsii seuraavalle kokoukselle ajankohdan marraskuulta.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 10.00.